

Eskişehir Osmangazi Üniversitesi

İlahiyat Fakültesi

Ders İzlenesi

Ders Kodu : 181113020
Ders Adı : Hadis Tarihi ve Usulü 1

Öğretim Elemanı : Prof. Dr. Mustafa ÖZTOPRAK
E-Posta : moztoprak@ogu.edu.tr
Görüşme Gün ve Saatleri : Pazartesi, 10:00, 11:00
Ofis : İlahiyat Fakültesi 117 No'lu Oda

Ders Hakkında
Dönem : 2025-2026 Güz
Gün ve Saat : Pazartesi, 13:00, 14:00
Kredi/AKTS : 2/3
Eğitim Dili : Türkçe
Öğretim Türü : Yüz yüze
Derslik : Amfi 1
Ders Türü : Zorunlu

Önkoşul Dersleri

Dersin Amacı

Bu derste, öğrencilerin hadis tarih hakkında ilk dönemden itibaren yaşanan gelişmelere vakıf olması amaçlanmaktadır. Hadis tarihinin; hıfz, kitabet, tedvin, tasnif ve şerh dönemlerinde yaşanan süreçlerde yaşanan gelişmeler öğrenilecektir. Ayrıca ilk dönemde meydana gelen gruplaşmalar, hadisın altın çağı ve her bir grubun kendince hadis metoduna vakıf olunacaktır. Bunun yanında, ilk tasnif edilen eserler, özellikleri, dönemler üzerinde etkileri incelenecektir.

Dersin Öğrenim Çıktıları

Dersin Öğrenim Çıktıları		Yeterlilik Türü (Bilgi/Beceri/Yetkinlik)	Ölçme Yöntemleri**
1	Hadis tarihinin ilmi temelde zeminini oluşturan unsurları kavrayabilir.	Bilgi	Sınav
2	Hadis tarihinin dönemlerini mukayeseli bir şekilde öğrenebilir.	Beceri	Sınav
3	Hadis tarihinin ilk dönemlerinde yazılan eserleri ve yazılma sebeplerini bilir.	Beceri	Sınav
4	Hadis tarihinde önemli yer tutan ilk dönem grupları metodlarıyla birlikte öğrenir.	Bilgi	Sınav
5	Hadis tarihinde dönem dönem yaşanan gelişmelerin hadis yorumuna etkisini tespit edebilir.	Beceri	Sınav

**Sınav, Sözlü Sınav, Ödev, Rapor, Makale İnceleme, Sunum, Proje vb.

6	Hadisin altın çağı olarak ifade edilen dönemin gelişmelerine vakıf olabilir.	Beceri	Sınav
7	Hadis uydurmacılığının ilmi, sosyal ve ideolojik temellerini tanıyabilir.	Yetkinlik	Sınav
8	Cerh ve tadil hareketinin doğuşu, gelişimi ve olgunluğa ulaşma süreçlerinin tespit ve değerlendirmesini yapabilir.	Yetkinlik	Sınav
9	Günümüz hadis çalışmalarındaki yeni yaklaşımları değerlendirebilir.	Beceri/Yetkinlik	Sınav
10	Hadis toplamak için yapılan seyahatler ve bunların sebep ve sonuçları hakkında hadis tarihi açısından tahlilde bulunabilir.	Yetkinlik	Sınav

Ders Kaynakları

Temel Ders Kitabı: Yücel, Ahmet. Hadis Tarihi. İstanbul: M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2015.

Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, Ankara: TDV Yayınları, 1998.

Yardımcı Kaynaklar: Şubhî Salih. Hadis İlimleri ve Hadis İstılahları. Çev. Mehmet Yaşar Kandemir. İstanbul: M.Ü. İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları, 2023.

Ders Politikaları (Dersinize göre güncelleyiniz.)

- **Ders Süresi ve İşleyişi:** Ders toplamda 2 saat sürecektir ve 1 saatlik iki blok halinde işlenecektir. Bloklar arasında 15 dakikalık bir ara verilecektir.
- **Dijital Araçların Kullanımı:** Ders sırasında cep telefonu, tablet, dizüstü bilgisayar, ses kaydedici, kamera, video kamera vb. kişisel elektronik/dijital cihazlarla dersin herhangi bir bölümünü kaydedemezsiniz.
- **Devam Durumu:** Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Ön Lisans ve Lisans Eğitim-Öğretim ve Sınav Yönetmeliği 16. Madde gereği “Öğrenci, teorik ders çalışmalarının %70’ine, laboratuvar ve uygulama çalışmalarının %80’ine devam etmek zorundadır. Öğrencilerin derslere devamları, dersi veren öğretim elemanı tarafından izlenir. İlgili yönetim kurulu ile görevlendirilen öğrenciler, izinli sayılır. Sağlık raporu, derslere devam yükümlülüğünü kaldırmaz.” Dersi DZ notu dışında tekrar etmek zorunda olan öğrencilerin devam zorunluluğu bulunmamaktadır.
- **Öğrenci Merkezli Öğrenme:** Öğrenci Merkezli Öğrenme: Ders, öğrenci merkezli bir yaklaşımla yürütülecektir. Bu kapsamda öğrencilerin aktif katılımı desteklenecek, öğrenme sürecine dair sorumluluk almaları beklenmektedir. Öğrencilerin her hafta işlenecek konuları önceden çalışarak derse hazırlıklı gelmeleri, derste konu ile ilgili tartışmalara katılmaları ve görüşlerini paylaşmaları beklenmektedir. Ders sürecinde öğrencilerin hazırlık düzeyleri düzenli olarak kontrol edilecek ve süreç boyunca geri bildirimleri alınacaktır.
- **Engelli Öğrenci Desteği:** Sizin için engel oluşturabilecek durumlarla (görme, işitme vb.) ilgili olarak doğrudan benimle iletişime geçebilirsiniz. Bunun yanı sıra, engelli öğrencilerimizin karşılaştığı zorlukları en aza indirmek ve engelleri ortadan kaldırmak amacıyla bir Engelli Öğrenci Birimi bulunmaktadır. Durumunuzla ilgili olarak bu birimle iletişim kurmalısınız. Birimin web sayfasına erişmek için [tıklayın](#).
- **Sözlü ve Yazılı İletişim Etiği:** Sınıf tartışmaları sırasında birbirinize saygı göstererek ve nefret söylemi kullanmadan yorumlar yapabilirsiniz. Yazılı iletişimde de bu kurallara uymanız, kopya çekme ve intihal konusunda son derece hassas olmanız gerekmektedir. Sunumlarınızda veya yazılı ödevlerinizde herhangi bir kaynağı kullanırken yazarları ve web materyallerini referans göstermeyi unutmayın.
- **Grup Çalışmaları ve Ekip Çalışması Etiği:** Grup çalışmaları sırasında tüm öğrencilerin eşit katılım göstermesi ve iş birliği içinde çalışması beklenmektedir. Grup içinde herhangi bir anlaşmazlık yaşanması durumunda, bu anlaşmazlık öncelikle grup üyeleri arasında çözülmeye çalışılmalıdır. Eğer sorun çözülemiyorsa, durum derhal öğretim elemanına bildirilmelidir. Anlaşmazlıkların çözülmemesi ve grup çalışmasının sekteye uğraması durumunda, tüm grup üyelerinin notlarında belirli bir oranda kesinti yapılabilir. Bu tür durumlar, grup üyelerinin sorumluluk paylaşımı ve iş birliği becerileri doğrultusunda değerlendirilecektir.
- **Ödev Teslimi:** Özellikle vize sonrası ek puan talebinde bulunan öğrenciler için ekstra ödev seçenekleri sunulabilir. Bu ödevler, öğretim elemanı tarafından belirlenecek bir konu çerçevesinde hazırlanmalı ve yine ESOGÜ UZEM üzerinden belirtilen süre içerisinde teslim edilmelidir. Ödevlere ilişkin detaylar ve değerlendirme süreci ESOGÜ UZEM üzerinden ödev için ayrılan bölümde verilecektir.

Haftalık Ders İçeriği

Hafta	Konu Başlığı	İlgili Kaynaklar	Öğrenci İş Yükü: Ödev
22-26 Eylül	Ders hakkında genel bilgilendirme ve giriş	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 9-15.	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 13.
29-03 Eylül	Hiz. Peygamber dönemi	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 24-26.	Öğrenilen yerlerin tekrarı.
06-10 Ekim	Sahabe dönemi	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 26-31.	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 26.
13-17 Ekim	Hadislerin tedvin ve tasnifi	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 26-41.	Öğrenilen yerlerin tekrarı.
20-24 Ekim	Tabiin ve Tebei Tabiin dönemi	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 33-67.	Suphi Salih, Hadis İlimleri ve Hadis İstılahları, 30.
27-31-Ekim	Hadis sahifeleri	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 41-67.	Suphi Salih, Hadis İlimleri ve Hadis İstılahları, 17.
03-07Kasım	Ekoller arası tartışmalar	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 70-81.	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 181-197.
10-14-Kasım	Ara sınav Haftası		
17-21 Kasım	Temel hadis kaynaklarının yazılması	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 83-88.	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 231-260.
24-28 Kasım	Hadis ilmiyle ilgili gelişmeler	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 106-123.	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 81-85.
01-05 Aralık	Hicri dördüncü - beşinci asır ve hadis ilmi	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 92-103.	Öğrenilen yerlerin tekrarı
08-12 Aralık	Hadis ilmiyle ilgili gelişmeler	Ahmet Yücel, Hadis Tarihi, 139-152.	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 81-85.
15-19 Aralık	Kütüb-i Sitte merkezli çalışmalar	Talat Koçyiğit, Hadis Tarihi, 135-162.	Suphi Salih, Hadis İlimleri ve Hadis İstılahları, 212.
22-26 Aralık	Hadis vaz'ında yaşanan gelişmeler	Suphi Salih, Hadis İlimleri ve Hadis İstılahları, 36-48.	Öğrenilen yerlerin tekrarı
29-02 Ocak	Hadis ilmi açısından yapılan rihleler		
05-16 Ocak	Final Haftası		

Ders Değerlendirme

Değerlendirme Türü	Açıklama	%
--------------------	----------	---

Ara Sınav	Ara sınav ilk yedi haftada işlenen konuları kapsayacaktır. Ara sınav, klasik yapılacaktır.	50
Final	Final sınavı ara sınavdan final haftasına kadar işlenen konulardan yapılacaktır. Sınavlar klasik yapılacaktır.	50
Bütünleme	Bütünleme sınavı ara sınavdan final haftasına kadar işlenen konulardan yapılacaktır. Sınav, klasik yapılacaktır.	
Toplam		100
Harf Notu	AA: 85 / BA: 80 / BB: 75 / CB: 70 / CC: 65 / DC: 60 / DD: 50	

AKTS - İş Yüğü Tablosu			
Etkinlikler	Sayısı	Süresi (Saat)	Toplam İş Yüğü (Saat)
Ders Süresi (Sınav Haftası Dâhil Haftalık Toplam Ders Saati)	14	2	28
Sınıf Dışı Ders Çalışma Süresi (Tekrar, Pekiştirme, Ön Çalışma vb.)	14	2	28
Ödev			
Kısa Sınav			
Kısa Sınav Hazırlık			
Sözlü Sınav			
Sözlü Sınav Hazırlık			
Rapor (Hazırlık ve Sunum Süresi Dâhil)			
Proje (Hazırlık ve Sunum Süresi Dâhil)			
Sunum (Hazırlık Süresi Dâhil)			
Ara Sınav	1	1	1
Ara Sınav Hazırlık	1	10	10
Yarıyıl Sonu Sınavı	1	1	1
Yarıyıl Sonu Sınavı Hazırlık	1	15	15
	Toplam İş Yüğü		91
	Toplam İş Yüğü / 30		3,03
	Dersin AKTS Kredisi		3